

## Barthel Indeks - Sammenligning af Barthel-20 Collins (anvendes i "Simpel Funktionsmåling" på Fyn) og Barthel-100 Shah (anvendes i HS)

Af JM.Lauritsen. Ovl. ortopædkirurgisk afd. Odense Universitetshospital, Jens.Lauritsen@ouh.regionsyddanmark.dk

Udgave: dec 2007.

**Barthel-20: Collins:** Denne variant af Barthel Index oprindeligt publiceret i C. Collin, D. T. Wade, S. Davies, and V. Horne. The Barthel ADL Index: a reliability study. *Int.Disabil.Stud.* 10 (2):61-63, 1988. Afgrænsning efter Wade side 175-78 "Measurement in neurological rehabilitation". Oxford Uni.Press. 2000 og side 56-62 i "Measuring Health – a guide to rating scales and Questionnaires" af McDowell & Newell. 2nd ed. 1996 Oxf. Univ. Press. Rækkefølge af items efter Neurorehabiliteringen i Ringe. Lauritsen JM, Maribo T: Dansk Standardoversættelse – 2007.

**Barthel-100: Shah:** Shah S, Vanclay F, Cooper B. Improving the Sensitivity of the Barthel Index for Stroke Rehabilitation. *J. Clin. Epidemiol.* 1989; 8 (42): 703-9 Denne manual er en bearbejdelse af ergoterapeuterne Lene Korsholms og Eva Wæhrens' direkte oversættelse af "New Guidelines for the Barthel Index Functions" Surya Shah et al. Teksten i kursiv er de geriatriske klinikkers tilføjelser.

Sammenligning udført ved at kombinere skema fra Simpel Funktionsmåling med den udgave af HS, som jeg havde kopi af elektronisk.

Bemærk at rækkefølge af items følger det fynske skema, mens rækkefølge af kategorier i hver følger den pgl.

Placeringen af items til venstre er samtidig et forslag til gruppering af Barthel-100, når denne ønskes rapporteret i grupperet form, som Barthel-20, fx. i forløb, hvor man i en del bruger Barthel-100 (fx. på geriatrisk afd), mens man i en anden bruger Barthel-20 (fx. på ortopædkirurgisk afd.).

Item	Barthel-20 Collins – Kategorisering, fra Fyns Amt	Barthel-100 SHAH – Kategorisering fra HS
		Her er items dog vendt om, så god står først og ringe funktion til sidst i hvert item.
1. Spisning	<p>Selvhjulpen Kan spise normal mad (ikke kun blød kost), maden må være tilberedt og serveret af andre, men ikke skåret ud ..... 2</p> <p>Hjælprævede Behøver vejledning eller hjælp til udskæring, smøre brød osv., men kan selv betjene spiseredskaber ..... 1</p> <p>Kan slet ikke Skal mades eller sondemades ..... 0</p>	<p>10 p Patient kan selv spise fra en bakke eller et bord, hvis maden er indenfor rækkevidde. Patienten kan gøre brug af hjælpemidler hvis nødvendigt, kan udskære maden, smøre brød og tilsætte salt og peber osv.</p> <p>8 p* Patienten kan uden hjælp spise eet anrettet måltid med undtagelse af at udskære kød, åbne en mælkekarton, et låg osv. En anden persons tilstedeværelse er ikke nødvendig under spisningen. <i>Hermed menes at patienten skal kunne spise selv, såfremt maden er stillet frem, med de undtagelser der er nævnt.</i></p> <p>5 p* Patienten kan selv spise under supervision. Hjælp er påkrævet ved tilknyttede opgaver, som fx at komme mælk/sukker i teen, komme salt og peber på maden, komme smør på brødet, dreje tallerkenen eller andre tilrettelæggende opgaver.</p> <p>2 p* Patienten kan bruge et spiseredskab, sædvanligvis en ske, men behøver aktiv hjælp under måltidet.</p> <p>0 p* Patienten er afhængig i alle henseender og må mades.</p>
2. Badning	<p>Selvhjulpen Kan selv komme ind/ud af badekar/bruser og vasker sig selv over det hele. .... 1</p> <p>Hjælprævede Har brug for vejledning eller hjælp ..... 0</p>	<p>5 p Patient kan tage kar- eller brusebad <b>eller</b> foretage etagevask. Patienten skal selv kunne foretage alle trin ved den valgte badeform, uden at der er andre personer til stede.</p> <p>4 p* Opsyn er af sikkerhedsmæssige grunde nødvendig ved tilpasning af vandtemperatur eller ved forflytning.</p> <p>3 p* Hjælp er nødvendig enten ved forflytning til bad/bruser eller til at vaske eller tørre sig; herunder manglende evne til at færdiggøre en enkelt del på grund af patientens lidelse.</p> <p>1 p Hjælp er nødvendig ved alle delaktiviteter af badning.</p> <p>0 p Patient er ude af stand til at deltage aktivt ved badning.</p>

Barthel Indeks - Sammenligning af Barthel-20 Collins (anvendes i "Simpel Funktionsmåling" på Fyn) og Barthel-100 Shah (anvendes i HS)

Item	Collins – Kategorisering, fra Simpel Funktionsmåling	SHAH – Kategorisering fra HS Her er items dog vendt om, så god står først og ringe funktion til sidst i hvert item.
3. Personlig hygiejne	<p>Selvhjulpen Kan børste tænder, rede håret, barbere sig, vaske ansigtet (redskaber kan være lagt frem)..... 1</p> <p>Hjælprævede Har brug for vejledning eller hjælp. .... 0</p>	<p>5 p Patienten kan selv vaske hænder og ansigt, rede hår, børste tænder og barbere sig. Den mandlige patient kan bruge en skraber/barbermaskine, men skal selv kunne skifte barberblad eller sætte barbermaskinen i stikkontakten, ligesom han skal kunne tage barbermaskinen frem fra skuffe eller skab. Den kvindelige patient skal selv kunne lægge makeup, men skal ikke selv kunne sætte sit hår. <i>Patienter der ikke bruger make-up skal ikke kunne dette. Det samme gælder barbering.</i></p> <p>4 p* Patienten er i stand til selv at udføre den personlige hygiejne, men behøver mindre hjælp før og/eller efter aktiviteten.</p> <p>3 p* Nogen hjælp er nødvendig på et eller flere trin i den personlige hygiejne.</p> <p>1 p* Hjælp er nødvendig ved alle delaktiviteter i den personlige hygiejne.</p> <p>0 p Patienten er ikke i stand til at deltage aktivt i den personlige hygiejne og er afhængig af hjælp i alle henseender.</p>
4. Påklædning	<p>Selvhjulpen Klarer alt selv, inklusiv knapper, lynlåse, snørrebånd osv. .... 2</p> <p>Hjælprævede Kan tage noget tøj på selvstændigt (ca halvdelen), men har behov for vejledning eller hjælp til knapper, lynlås osv. .... 1</p> <p>Kan slet ikke Afhængig af hjælp ..... 0</p>	<p>10 p Patienten er i stand til at klæde sig af og på, binde snørrebånd, eller iføre sig, fastgøre eller afføre sig korset eller skinne ifølge instruktionen. <i>Patienten skal ikke selv kunne lægge fx kortstræksbind.</i></p> <p>8 p* Kun minimal hjælp er nødvendig til lukning af tøj fx knapper, lynlåse, BH, sko osv.</p> <p>5 p* Hjælp er nødvendig ved af- og/eller påklædning.</p> <p>2 p* Patienten kan deltage i nogen grad, men er afhængig i alle henseender ved påklædning.</p> <p>0 p Patienten er afhængig af hjælp i alle henseender i forbindelse med påklædning og er ikke i stand til at deltage ved denne aktivitet.</p>
5. Forflytning fra seng til stol	<p>Selvhjulpen Fra seng til stol og tilbage (også bremse evt. kørestol).... 3</p> <p>Let hjælprævede Har brug for vejledning eller hjælp af højst en person. ... 2</p> <p>Meget hjælprævede Kan sidde selv, men har brug for vejledning eller hjælp af en trænet/stærk person, to personer eller lift..... 1</p> <p>Kan slet ikke Har ingen siddende balance ..... 0</p> <p>Det er siddende balance som afgør forskel mellem 0 og 1 ved tvivl fx. ved brug af lift</p>	<p>15 p <i>Patienten klarer selv alle forflytninger fra stol til seng uanset hjælpemiddel. Hvis kørestol anvendes:</i> Patienten kan køre hen til sengen i kørestol, låse bremserne, løfte fodstøtter, komme sikkert hen på sengen, lægge sig ned, komme op og sidde på kanten af sengen, flytte kørestolen og sikkert flytte sig tilbage i kørestolen uden sikkerhedsmæssig risiko. Patienten skal være uafhængig i alle faser af denne aktivitet.</p> <p>12 p En anden persons tilstedeværelse er påkrævet enten for at skabe tryghed eller for at holde sikkerhedsmæssigt opsyn.</p> <p>8 p Forflytningen kræver hjælp fra en anden person. Hjælpen kan gælde hvilken som helst del af forflytningen.</p> <p>3 p Patienten er i stand til selv at deltage aktivt, men maksimal hjælp fra en person er nødvendig i hele forløbet.</p> <p>0 p Patienten er ude af stand til at deltage i en forflytning. To medhjælpere er påkrævet for at flytte patienten med eller uden et mekanisk hjælpemiddel.</p>

Barthel Indeks - Sammenligning af Barthel-20 Collins (anvendes i "Simpel Funktionsmåling" på Fyn) og Barthel-100 Shah (anvendes i HS)

Item	Collins – Kategorisering, fra Fyns Amt	SHAH – Kategorisering fra HS Her er items dog vendt om, så god står først og ringe funktion til sidst i hvert item.
6. Mobilitet indendørs)	<p>Selvhjulpen Går uden personstøtte ved indendørs gang (gerne med stok, rollator eller andre ganghjælpemidler)..... 3</p> <p>Let hjælpkrævende Går (indendørs) med vejledning eller hjælp fra højst en utrænnet person ..... 2</p> <p>Meget hjælp/kørestol Færdes i kørestol uden hjælp (inklusive komme om hjørner og igennem døre); eller gang med støtte af mere end en person ..... 1</p> <p>Kan slet ikke Immobil (har brug for hjælp til kørestol)..... 0</p> <p>Meget hjælp/kørestol Færdes i kørestol uden hjælp (inklusive komme om hjørner og igennem døre); eller gang med støtte af mere end en person ..... 1</p> <p>Kan slet ikke Immobil (har brug for hjælp til kørestol)..... 0</p>	<p>15 p Patienten må, hvis nødvendigt kunne bære skinner, åbne og lukke disse skinner, rejse sig op, sætte sig ned og placere de nødvendige hjælpemidler i position til brug. Patienten skal være i stand til at gå 50 meter uden hjælp eller opsyn og kan eventuelt benytte albuestokke, stokke eller gangstativ.</p> <p>12 p Patienten er uafhængig ved gang, men kan ikke gå 50 meter uden at hjælp eller opsyn er nødvendig af hensyn til tryghed eller sikkerhed i farlige situationer.</p> <p>8 p Hjælp er nødvendig for at nå hjælpemidler og/eller betjene dem. En person er nødvendig for at kunne hjælpe.</p> <p>3 p Konstant tilstedeværelse af en eller flere hjælpere er nødvendig under gang.</p> <p>0 p Patienten er afhængig af hjælp ved mobilitet.</p> <p><b>eller for kørestolsbrugere:</b></p> <p>5 p For at køre kørestolen uafhængigt skal patienten være i stand til at køre om hjørner, vende, køre stolen hen til bord, seng, toilet etc. Patienten skal være i stand til at køre stolen mindst 50 meter.</p> <p>4 p Patienten kan selv køre over normalt forekommende terræn indenfor et rimeligt tidsrum. Minimal assistance kan dog være nødvendig ved smalle passager.</p> <p>3 p Tilstedeværelse af en person og konstant hjælp er nødvendig ved placering af kørestol ved bord, seng osv.</p> <p>1 p Patienten kan selv køre korte afstande på fladt underlag, men hjælp er nødvendig ved alle andre faser af kørestolsbrug..</p> <p>0 p Patienten er fuldstændig afhængig af hjælp ved brug af kørestol.</p>
7. Trappegang	<p>Selvhjulpen Selvhjulpen på trapper op og ned (bærer selv eventuelt ganghjælpemiddel) ..... 2</p> <p>Hjælpkrævende Har behov for vejledning eller personstøtte, hjælp til at bære ganghjælpemiddel eller lignende ..... 1</p> <p>Kan slet ikke Kan ikke gå på trapper..... 0</p>	<p>10 p Patienten kan selv gå sikkert op og ned ad et trappeløb uden hjælp eller opsyn. Patienten er i stand til, hvis nødvendigt at bruge gelænder, stok eller albuestokke, og kan selv bringe disse med op og ned ad trapperne.</p> <p>8 p I almindelighed er hjælp unødvendig. Til tider er opsyn nødvendig af sikkerhedsmæssige grunde pga. morgenstivhed, åndenød etc.</p> <p>5 p Patienten kan selv gå op og ned, men kan ikke bære ganghjælpemidler og behøver opsyn og hjælp.</p> <p>2 p Hjælp er nødvendig i alle henseender ved gang på trapper, herunder hjælp ved brug af ganghjælpemidler.</p> <p>0 p Patienten kan ikke gå på trapper.</p>

Barthel Indeks - Sammenligning af Barthel-20 Collins (anvendes i "Simpel Funktionsmåling" på Fyn) og Barthel-100 Shah (anvendes i HS)

Item	Collins – Kategorisering, fra Fyns Amt	SHAH – Kategorisering fra HS Her er items dog vendt om, så god står først og ringe funktion til sidst i hvert item.
8. Toiletbesøg	<p>Selvfulpen      Selvstændigt til og fra toilet/toiletstol, tage tøjet af og på, tørre sig og vaske hænder ..... 2</p> <p>Nogen hjælp      Kan tørre sig selv, plus væsentlig del af: af/påklædning, komme til/fra og vaske hænder..... 1</p> <p>Afhængig af hjælp      Kan ikke tørre sig selv, og må have vejledning eller hjælp til alt..... 0</p>	<p>10 p Patient kan uden hjælp gå på toilettet, løsne og lukke tøjet, undgå tilnavnsning af tøjet samt bruge toiletpapir. Hvis nødvendigt kan patienten bruge et bækken, toiletstol eller kolbe om natten, men må selv kunne tømme og rengøre det.</p> <p>8 p* Opsyn er nødvendig af sikkerhedsmæssige grunde ved almindelig toilet. Om natten kan en toiletstol, kolbe eller bækken benyttes, men hjælp er nødvendig til tømning og rengøring.</p> <p>5 p* Hjælp kan være nødvendig ved af- og påklædning, forflytninger eller til at vaske hænder.</p> <p>2 p Hjælp er nødvendig i alle henseender ved toiletbesøg.</p> <p>0 Patient er fuldstændig afhængig af hjælp ved toiletbesøg.</p>
9. Blærekontrol seneste uge	<p>Kontinent      eller klarer kateter eller lignende uden hjælp (indenfor den sidste uge)..... 2</p> <p>Lejlighedsvis urin inkontinent, højst én gang daglig.. ..... 1</p> <p>Inkontinent      eller skal have hjælp til kateter, pose eller andet. .... 0</p>	<p>10 p Patient kan kontrollere blæren dag og nat og/eller er uafhængig af hjælp til et inkontinenshjælpemiddel. <i>Patienter der har Katheter á Demure og selv kan passe det, scorer 10 point. Dette gælder også hvis patienten er i stand til at udføre RIK og SIK.</i></p> <p>8 p Generelt er patienten tør dag og nat, men kan lejlighedsvis have uheld eller behøver minimal hjælp med et inkontinenshjælpemiddel.</p> <p>5 p Generelt er patienten tør om dagen, men ikke om natten og behøver nogen hjælp med hjælpemidlerne.</p> <p>2 p Patient er inkontinent, men er i stand til at hjælpe til ved brug af et inkontinenshjælpemiddel.</p> <p>0 p Patient er afhængig af hjælp til blærekontrol, er inkontinent eller har indsat kateter.</p>
10. Tarm kontrol seneste uge	<p>Kontinent      eller klarer selvstændigt klyksma eller lignende indenfor den sidste uge ..... 2</p> <p>Lejlighedsvis ufrivillig afføring - (ca en gang om ugen), og/eller behov for vejledning til klyksma eller lignende..... 1</p> <p>Inkontinent      eller får klyksma af andre ..... 0</p>	<p>10 p Patient har tarmkontrol og har ingen uheld. Kan bruge stikpiller eller tage et lavement, når det er nødvendigt. <i>Patienter der har stomi og selv kan passe den scorer 10 point.</i></p> <p>8 p Patient kan behøve opsyn ved brug af stikpiller, lavement og har af og til uheld.</p> <p>5 p Patient kan indtage passende stilling, men kan ikke anvende teknikker til fremme af tarmbevægelser, eller rengøre sig selv uden hjælp. Har ofte uheld, Hjælp er nødvendig ved inkontinenshjælpemidler såsom bind etc.</p> <p>2 p Patient har behov for hjælp til at indtage passende stilling og til teknikker til fremme af tarmbevægelser.</p> <p>0 p Patient er fækal inkontinent.</p>
Sum (Max 20)		Sum (max 100)